

SAIRAALOIDEN VÄLINEN SÄHKÖPOSTI

Mitä on sähköposti

Sähköpostilla tarkoitetaan tässä esityksessä toimintaa, jossa, elektronisesti siirretään tietoa lähettäjältä vastaanottajalle sanoman muodossa.

Tyypillisiä välineitä sanoman siirtämiseen ovat:

- telex
- teletex
- videotex
- tietokoneavusteiset sanomanvälitysjärjestelmät

Tietokoneavusteisen sanomaliikenteen edellytykset

- standardointi (X.400)
- hajautetut atk-järjestelmät
- modeemitekniikka
- pakettiverkot
- kohonnut koulutustaso
- henkilökohtainen työasema (tai pääte)
- helppo käyttö
- järjestelmän on oltava aina käytettävissä
- käyttäjältä vaaditaan aktiivisuutta (monet kokeilut ovat kariutuneet juuri käyttäjien passiivisuuteen ja järjestelmän satunnaiseen käyttöön)
- kattavuuden on oltava heti alusta alkaen riittävän suuri, jotta mahdollisimman pian saavutetaan ns. kriittinen massa

Milloin ehdottoman hyödyllistä

- hajautettu tai liikkuva organisaatio
- henkilöt vaikeasti tavoitettavissa

Työtehtävien luonteen pysyvä muuttuminen tiedonkäsittelyn suuntaan lisää myös paineita kehittää uusia viestintävälineitä. Asioita on helpompi hoitaa sanomanvälitysjärjestelmän kautta kun vastaanottajaa ei tarvitse tavoittaa. Myös tieto, ettei häiritse vastaanottajaa sanomallaan on omiaan helpottamaan viestin lähettämistä.

Sanomanvälitysjärjestelmälle asetettavia vaatimuksia:

- helppo kytkeytyminen
- sanomien helppo laatiminen (integrointi)
- sanoman lähettäminen (osoite, kopiot, kuittaus jne)
- sanomien vastaanottaminen
- sanomatietokannan hallinta

Jorvin sairaalan sähköpostijärjestelmät

MUSTI-POSTI MUSTI- ja MULTILAB-potilastietojärjestelmiin liittyvä päätepostijärjestelmä

- Postin osoitus tapahtuu käyttäen vastaanottajan nimeä, tai sen osaa. Mahdollisuus myös selata käyttäjien nimi-tiedostoa.
- Mahdollisuus nimittää sijainen postin käyttäjäksi
- Etäispostimahdollisuus (toiseen koneeseen olevaan MUSTI-POSTI-järjestelmään)
- Käyttömahdollisuus kaikilla potilastietojärjestelmiä käyttävillä henkilöillä (n. 1100 käyttäjää rekisteröity)
- Yhdyskäytävä MUSTI-postin ja X.400-sanomanvälitysjärjestelmien välillä
- Automaattinen edelleenlähetysmahdollisuus myös VMS-MAIL-järjestelmään.
- Viestit voidaan arkistoida kansioihin

VAX/VMS-MAIL Normaali VAX/VMS-käyttöjärjestelmään sisältyvä postijärjestelmä.

- Postin osoitus tapahtuu käyttäen vastaanottajan käyttäjätunnusta.
- Automaattinen edelleenlähetys mahdollinen
- Käytettävissä vain rajoitetusti, lähinnä vain atk-henkilöillä ja tutkimustyötä tekevillä henkilöillä.
- X.400 käyttömahdollisuus

ONE-MAIL DPS6 ONEPLUS-toimistojärjestelmään sisältyvä postijärjestelmä.

- Postin osoitus tapahtuu käyttämällä vastaanottajan nimeä.
- Käyttäjinä lähinnä hallinnon yksiköt, jotka käyttävät TOIMI-toimistojärjestelmää (n. 20)
- X.400-käyttömahdollisuus

Tehokas käyttö

Jotta samomanliikennejärjestelmiä voitaisiin käyttää aktiivisesti, ja parhaalla mahdollisella tavalla, niin ne tulisi yhdistää laitoksen muuhun atk-ympäristöön, mieluiten

- 1) sanomaliikenneohjelmisto on integroituna osana käyttäjän atk-järjestelmässä
- 2) laitoksessa on käytössä erillinen sanomanvälityskeskus, johon kaikilta työasemilta on pääsy laitoksen tietoliikenneverkon kautta

Jälkimmäisellä järjestelyllä on haittana se, että se vaatii käyttäjältä aktiivisuutta käyttää sanomanvälitysjärjestelmää, kun taas ensimmäisessä vaihtoehdossa sanomanvälitysjärjestelmä on milloin tahansa käyttäjän käytettävissä kesken yhtäaikaan normaalien toimintojen kanssa.

Saavutettavissa olevat hyödyt (VTT:n tutkimusraportin mukaan):

- nopeampi tiedonvälitys
- lyhyemmät viestit
- puhelimen kuormitus vähenee (turhat yrityksen yms.)
- sanomien helppo tallennus ja edelleen käsittely
- halvempi kuin posti
- maantieteellinen riippumattomuus
- ajallinen riippumattomuus
- tarpeettomien keskeytysten vähentyminen
- parantunut saavutettavuus
- avainhenkilöstön joustavan ajankäytön mahdollistaminen

Suomen Digital Equipment Corporation Oy (DEC) ilmoitti puolentoista vuoden tietokoneavusteisen postin käyttökokeusten jälkeen, että työntekijöiden työteho on lisääntynyt 10-20 prosentilla. DEC:n sähköposti on maailmanlaajuisesti koko henkilökunnan käytössä.

Aktiivikäyttäjät, joihin kuuluvat johtoporras, myyntimiehet ja systeemin suunnittelijat, käsittelevät postistaan noin 30 % kotona omilla päätteillään. (Lähde: Elektroninen posti nosti tehoa 10-20 pros., Tietoviikko 16.5.1985)

Tulevaisuus

- Käyttällä käytössä vain yksi atk-ympäristö, jonka välityksellä eri palvelut ovat helposti saatavissa (vain yksi postijärjestelmä / käyttäjä)
- Myös atk-järjestelmät voivat keskustella suoraan keskenään hyväksikäyttäen postijärjestelmiä, (=OVT esim. laboratoriotutkimuspyynnöt / -vastaukset, lähetteet / epikriisit)
- standardointi X.400 ja X.500
- sähköpostin ja tietokonekoustien yhdistyminen
- integrointi atk-järjestelmiin (toimistoautomaatio)
- sanomaverkkojen yhdistyminen